משנה · אחרונים · לחם שמים · סדר קדשים

לחם שמים על משנה תמורה

רבי יעקב ב"ר צבי [היעב"ץ] עמדין

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

לחם שמים על משנה תמורה

רבי יעקב ב"ר צבי [היעב"ץ] עמדין

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/לחם-שמים-על-משנה-תמורה/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה א 4
משנה ה 4
פרק ב 4
משנה א 4
פרק ג 5
משנה ג 5
משנה ד 5
משנה ה 5
פרק ה 5
משנה א 5
פרק ו 6
משנה ג 6
משנה ה 6
פרק ז 6
משנה ג 6
משנה ד 6
משנה ה 6

פרק א

משנה א

הכל לאתויי יורש. היכא דלא אמר המקדיש כל הרוצה להמיר. יבוא וימיר.
לא בחטאת ולא באשם ולא בבכור כולהו דישראל. **אבל** כהנים בשל עצמן ממירין בכולן. וכן בשל ישראל כי אמר הרוצה להמיר ימיר.
רש"א אין ממירין אלא אחד באחד שנא' בהמה בבהמה. לא בהמה בבהמות כו'. א"ל מצינן בהמות שקרוין בהמה. שנאמר ובהמה רבה. ור"ש בהמה סתם לא אקרי. **תימה** והכתיב בהמה ורמש. האדם והבהמה אל ירעו. ודכותה טובא. **ואי** הואי התם. אמינא טעמייהו דרבנן. דאמרי לר"ש. אטו כי כתיב בהמות. מי לא משמע נמי בהמה חדא. דכתיב הנה נא בהמות אשר עשיתי. בהמות הייתי עמך. שאל נא בהמות ותורך. בהמות שדה תערוג. הא בהדיא טובא. דבהמה מיקריא בהמות. אלא לא שנא.

משנה ה

עתי"ט ד"ה אין. דרמי תו' דיומא. על תו' דסוכה. **לא** ידע מר דשל יומא הן של מהר"מ מרוטנבורג. כמו שנראה מתוכם בפירוש. ושל סוכה. מבעלי תו' אחריני נינהו. גברא אגברא קרמי.

פרק ב

משנה א

שזמנן קבוע לא בחדא מחיתא מחתינהו. דחבתי כ"ג זמנם קבוע בכל יום. ופר יוה"כ קבוע לו יום מיוחד בשנה. **מ"ש** הרע"ב הלכה כר"מ. בראותי כן תמהתי לפום ריהטא. דלא שייך בהא פיסקא דהלכה. כיון דליכא מאן דפליג אלא בטעמא.
איברא גברא רבה אמר מילתא. לא תהוי חוכא. תיתי לי דכי שכיבנא נפק לאפאי דמתריצנא לה שפיר. דצריכא רבה ולפני ולפנים צריכא. דנ"מ מנה טובא מהני תרי טעמי לדינא נמי. מלבד דאיכא למטעי בטעמא דת"ק. דתלי טעמא דדחיה בקרבן צבור. דנפק מנה חורבא. דאתי למשרי פר העלם. ושעירי ע"א דצבור. לדחויי שבת וטומאה. **תו** איכא נפקותא טובא בדינא אליבא דהילכתא. בפר יה"כ אם שחטו ומת. מי מקרי חטאת שמתו בעליה. ולמיתה אזלא. והיינו כר"מ. דס"ל קרבן יחיד הוא. משא"כ לת"ק. דחשיב ליה קרבן צבור. נפק שני בדמו. **תו** נ"מ לבעיא דר"א. אם עושה תמורה. כדאיתא בגמרא דפרק הוציאו. ואע"ג דלא סלקא הכי במסקנא. מיהו צריכא וצריכא. **אלא** דאכתי

קשיא עליה דרע"ב. מנליה למפסק הלכתא כיחידאה. אע"ג דסתם מתניתין ר"מ. **ועוד** דלפום מסקנא דההיא סוגיא. ל"פ בה.

פרק ג

משנה ג

ר"א חשב תי"ט להוכיח שהוא רבי אלעזר בלי יו"ד. מחמת שראוי להקדים הקודם בזמן. ואינה ראיה. עמ"ש בס"ד בשי"ע (סקל"א דקכד"א).

משנה ד

ואם היה כהן עבודתה ועורה שלו ש"מ בשל ישראל. אין עבודתה שלו. ליתנו לבן בתו או לבן אחותו כהן **ודלא** כרש"י לקמן פ"ז מ"ג. אלא של משמר היא. והן מפיסין ביניהן. כמ"ש פ"ב דיומא משנה ז'. ועמ"ש שם בס"ד.

משנה ה

הרי אלו כבכור כו'. אפילו לאחר שנפל בהן מום ונפדו כו' ואגב ריהטיה כתב ונפדו. דהא תנן בסיפא ואין נפדין לשון תי"ט. **ולא** הבינותיו. דהא דתנן אין להן פדיון. פירושו. ולא מהני להו. דאפילו נפדו. כדלא נפדו דמו. ואינהו נמי הכי קאמרי. אפילו כו' ונפדו. לאו מידי הוא. וצ"ע.

פרק ה

משנה א

שהיתה מעוברת בבהמה לא מצינו שנתנו חכמים שיעור לימי גמר צורת הולד (כי באשה שיערו ארבעים יום. פחות מזה. מיא בעלמא נינהו) **ונראה** דבהכרת העובר תליא מילתא. דהא מעוברת בעינן (ומקמי הכי ודאי לא מצי מקדיש. דהו"ל דבר שלא בא לעולם) כדתנן. א"כ בהכרח צריך שיוודע עוברה.

ושמא בשליש ימי עיבורה. ניכר הוא. כמו באשה. היינו בגסה שלשה חדשים. ובדקה. חמשים יום. ומהכרת עובר ואילך. הו"ל בא לעולם. כמ"ש פ"ג דקדושין (ועמ"ש בס"ד פ"ט דבתרא) **ובת** כמה תהיה בהמה לחוש לעבורה. ולא קודם. ערפ"ג דבכורות. ואם טינפה דקה. או ילדה. ובגסה שילדה. או שהפילה שיליא. אין לחוש לעבור עד אחר שלשים יום.

אם זכר עולה לרש"י ורע"ב דבכור לא קדיש אלא ברחם. **ר"ל** בצאתו מרחם. דכתיב פטר רחם בשעה שפוטר את הרחם.

ואם נקבה כו' בבהמת קדשים איירי. ובהקדישה ואח"כ נתעברה.
ואם נקבה זבחי שלמים כו' הכא דלמיתה אזיל. רשאי לשנותו אף לשלמים. **ובהכי** ניחא דלא תקשי רישא. עולה אין. שלמים לא. דלא שרי לנחותיה מקדושתיה.
אם זכר עולה כו' אע"ג דיכול לעשותו שלמים כו'. תי"ט. **ר"ל** בבהמת קדשים. א"נ בחולין. שאינה מבכרת. כך נ"ל לדחוק לפרש כוונתו. אע"פ שאינו נראה כן מלשונו הסתום. ונדמה תמוה לכאורה.

פרק ו

משנה ג

אתנן כלב הילך טלה ותלין כלבתך אצלי. רש"י. **נראה** הוא הדין אם אמר הילך טלה. ותלין שפחתך. אצל כלבי. הרי זה האתנן מותר. שאין זנות לבהמה.
שנים ולא ארבעה שניהם דכתב קרא פלגינן. משום דמייתר לגמרי.

משנה ה

תי"ט ד"ה ול"ד. צ"ל דאפילו להדיוט אסר ר"א.

פרק ז

משנה ג

הקדש עילוי כדי שיתן עולה זו לבן בתו כהן מסיים בה רש"י כדי שיטול את העור. ותו' כ' דלא נהירא כו'.
דעדיפא הו"ל למימר. דבורכא היא. עיין לעיל פ"ג מ"ד.
בפירוש רע"ב ד"ה הקדש. צ"ל אם נדר נותן דמיו. ואם נדבה נותן טובתה.

משנה ד

וכן חיה כו' אע"ג דלא אתי לאחלופי. תשרף. שכך היא המדה. דלא פלוג רבנן.

משנה ה

חמץ בפסח ישרף. עמ"ש בס"ד בלחם שמים פ"ב דפסחים. ובמור וקציעה (סתמ"ו).